

önemli bir surette belirttiler. Binaenaleyh buralarda ya dekovil yahut da şimendifer inşasını tebarüz ettirdiler. Bu ikinci kısım bizim Ulaştırma Bakanlığının sahası haricine çıkmaktadır. Fakat birinci kısım tamamiyle bizim sahamıza dâhil olduğu için vaktiyle burada esaslı bir etüd yapılmıştır. Havran ile Palâmutluk arasındaki raylar kaldırılarak Burhaniye istikametinde temdit edildiği takdirde Burhaniye'ye daha 800 metrelik boş mesafe kalıyor. Bunu da demiryolların kendi malzemesi ile yapmak imkânına mâliktir. Yani bu vaziyette bu hattın bugün Burhaniye'ye kadar temdidi imkânı vardır. Fakat yalnız oraya kadar temdit edilmesi kâfi değildir. Aynı zamanda İskeleye kadar yani Burhaniye iskelesine kadar de götürmek lâzımdır.

Yani Burhaniye iskelesine kadar. Çünkü demin de tebarüz ettirdiğim vehile bir ulaştırma vasıtası getirip de sahilde bırakmak doğru değildir. Onu bir iskeleye bir limana raptetmek lâzımdır. Bu itibarla Devlet Demiryolları İdaresi bunu etüd etmiştir. Burhaniye kısmını yapacak olursak 200, bin iskeleye kadar yapacak olursak 480 bin lira kadar bir masraf ihtiyarı lâzımdır. Bu oranın iktisadi bakımından çok mühim bir masraf değildir. Bunu esirgemekte doğru değildir. Fakat bizi de düşündürülen bir mesele var. O da şudur: Elimizde orada ya üç, ya dört lokomotifle ancak mahdut bir veya iki tren teşkil edecek kadar malzeme var. Bu muhtelif malzemenin cinsi bizim diğer tip lokomotifimize uymaz. Binaenaleyh biz dekovili temdit ettiğimiz takdirde kâfi derecede lokomotif ve vagon tedarik etmek mecburiyetinde kalırız. Diğer bakımdan şunu düşünüyoruz ki hakikaten böyle Devletin büyük ulaştırma işlerini hallederken Ulaştırma Bakanlığımızın mahalli bir takım inkişafı da gözetmesi lâzımgelmektedir. Her tarafa ray döşemek, lokomotif bulmak, bunları memleket dâhilinde yapamadığımızı göre müşküldür. Diğer Devletlerde görüyoruz ki bu gibi Demiryolları İdareleri demiryolu yapılamayan karayolları üzerinde otomobil nakliyatı yapmaktadır. Bir nevi tren katarı gibi. Hem yoleu hem yük taşımaktadır. İki yoleu otobüsü, üç yük arabası veyahut daha aşağı daha yukarı adetlerde dört, beş araba bir kafile teşkil etmektedir. Bu şekilde bu yollar üzerinde katar halinde tren vaziyetinde arabalar tahrik edilmektedir.

Şimdi bizim diğer Devletlerden ve diğer idarelerden aldığımız tecrübelerle şimendiferlerle varamadığımız en mühim merkezler arasında otobüs kara nakliyatı yapılması vazifemiz olduğu için bunu Devlet Demiryolları üzerine aldı. Bu işi bu sene programlaştırdık ve bu programa göre atelyeler hazırlanmasını, kamyon vesaire mübayaasının yine evvelce arzettiğim gibi 2 bin, üç bin kilometre üzerinde öne aldık, işliyecek otobüs, kamyon vesaire teşkilâtını programlaştırmaya başladık. Şimdi bu teşebbüsü yapınca sırf mevzii olarak Burhaniye istikâmetinde kâfi derecede tren işletilebilmek için hariceten bu tipte mahdut lokomotif, vagon vesaire tedariki doğru bir iş olmuycaktır. Henüz bunu etüd etmekteyiz. Fakat otobüs nakliyatı vazifesini üzerine almış olan Devlet Demiryolları öyle zannediyorum ki Burhaniye istikâmetinde tercihan otobüs nakliyatı yapacaktır. Bu otobüs nakliyatı tıpkı tren nakliyatı gibidir. Oradaki hattın kabiliyeti o kadar mahduttur ki, tren yerine kamyonlarla yapacağımız nakliyat oranın iktisadiyatına hizmet edecektir ve daha çok yük nakledeceğiz. Nerede grafiğimiz çoğalursa elimizdeki fazla kamyonları oralara vereceğiz. Fakat bugün mevzii olarak dekovil sebekesi ikmal ettirilirse ve ileride daha ziyade inkişaf edecek olursa dahi o esnada elimizde makine ve vagon bulunmadığından dolayı mahdut sahada kalacaktır. Beri tarafta demiryolları aynı zamanda hububat nakliyatını da yaptığı için bu gibi yerlerde nakliyat çoğaldı mı oraya daha fazla kamyon tahsis edeceğiz ve nakliyatı karşılayacağız.

Bir nokta buyurdular, dediler ki memleketimizde akaryakıt mahduttur, kömür vardır, mahalli linyit vardır, binaenaleyh niçin başka bir vasıta kullanalım, kamyonu kullanalım buyurdular. Zannediyorum ki Ekonomi Bakanlığınız müteaddit vesilelerle memleketimiz dâhilinde behemehal akaryakıt bulmağa tevessül etmiştir. Zaten memleketimizde mevcut olduğu malûm olan akaryakıtın elbette bir an evvel bulunması ve kullanılmağa başlanması lâzımdır. Akaryakıt kullanılmağa başladığı zaman kömür de başka yerlerde kullanılacaktır. Eğer bir kömür kullanma esasına göre münakale işini tanzime kalkırırsak geri kalırız. Akaryakıtla yapılan nakliyata göre kömürle nakliyat daha pahalıdır ve